ALBUM PALEOGRAFIC

cuprinzând douăzeci şi şase de facsimile de documente româneşti din sec. XV,

ca adaos la primul volum al „Documentelor privitoare la relaţiile Ţării Româneşti cu Braşovul şi cu Ţara Ungurească în sec. XV şi XVI“ (Bucureşti 1905, Tipografia Carol Göbl)

DE

I. BOGDAN

PROFESOR LA UNIVERSITATEA DIN BUCUREŞTI,
MEMBRU AL ACADEMIEI ROMÂNE.

PALÆOGRAPHISCHES ALBUM

enthaltend sechsundzwanzig Abbildungen rumänischer Urkunden aus dem XV. Jahrh.,

als Beilage zum ersten Bande der „Urkunden betreffend die Beziehungen der Walachei zu Kronstadt und zu Ungarn im XV. und XVI. Jahrhundert“ (Bukarest 1905, Verlag von Carol Göbl)

VON

J. BOGDAN

PROFESSOR AN DER BUKARESTER UNIVERSITÄT,
MITGLIED DER RUMÄNISCHEN AKADEMIE.

BUCUREŞTI
Editura Librăriei SOCECU & Co., Calea Victoriei 21.
1905

Atelierele SOCECU, Bucureşti.

ALBUM PALEOGRAFIC

cuprinzând douăzeci şi şase de facsimile de documente româneşti din sec. XV,

ca adaos la primul volum al „Documentelor privitoare la relaţiile Ţării Româneşti cu Braşovul şi cu Ţara Ungurească în sec. XV şi XVI“ (Bucureşti 1905, Tipografia Carol Göbl)

DE

I. BOGDAN

PROFESOR LA UNIVERSITATEA DIN BUCUREŞTI,
MEMBRU AL ACADEMIEI ROMÂNE.

PALÆOGRAPHISCHES ALBUM

enthaltend sechsundzwanzig Abbildungen rumänischer Urkunden aus dem XV. Jahrh.,

als Beilage zum ersten Bande der „Urkunden betreffend die Beziehungen der Walachei zu Kronstadt und zu Ungarn im XV. und XVI. Jahrhundert“ (Bukarest 1905, Verlag von Carol Göbl)

VON

J. BOGDAN

PROFESSOR AN DER BUKARESTER UNIVERSITÄT,
MITGLIED DER RUMÄNISCHEN AKADEMIE.

BUCUREŞTI
Editura Librăriei SOCECU & Co., Calea Victoriei, 21.
1905

NOTIŢĂ

Documentele a căror facsimile se publică în acest album se află toate în arhivul municipal al Braşovului. Textul slav şi traducerea română, împreună cu adnotaţiunile necesare pentru înţelegerea cuprinsului lor istoric, se găsesc în primul volum al cărţii mele: «Documente privitoare la relaţiile Ţării Româneşti cu Braşovul şi cu Ţara Ungurească în sec. XV şi XVI», Bucureşti 1905.

Intenţiunea mea era să public acest album odată pentru amândouă volumele, după apariţia volumului al doilea. Oferindu-mi-se însă, din partea librăriei editoare Socecu, ocazia de a publica de pe acum partea întâia a lui, m'am grăbit a o face, atât din pricina importanţei istorice, paleografice şi diplomatice a facsimilelor cuprinse într'însa, cât şi din pricina necesităţii ce tot mai mult se simte de astfel de ajutoare la lecţiunile universitare de paleografie şi diplomatică română.

Pe lângă facsimilele de documente braşovene publicate de D-nii D. A. Sturdza şi L. Miletić, aceste douăzeci şi şase de bucăţi vor înlesni în câtva priceperea întroducerii diplomatice din cartea citată.

Afară de aceasta, documentele dela Braşov au atras de mult atenţia unor învăţaţi străini, cari vor primi cu satisfacţie această nouă contribuţie pentru cunoaşterea lor mai de aproape. Această împrejurare m'a îndemnat să tipăresc alăturatele regeste şi în limba germană.

Reproducerile sânt făcute toate în mărime naturală, afară de numerile 1, 3, 5, 11, 18, 22, care sânt mai mult sau mai puţin reduse.

I. BOGDAN.

CUPRINSUL

No. 1. — Hrisovul lui Dan II din 10 Noemvrie 1424, prin care el, din recunoștință față de regele Ungariei, care-i dăduse dreptul de a bate monetă în țara sa, acordă Brașovenilor un nou tarif de vamă, mai scăzut decât în tratatele anterioare, interzicând în acelaș timp confiscările de mărfuri sau de oameni. — Textul latinesc în «Relațiile Țării Românești cu Brașovul și cu Țara Ungurească în sec. XV și XVI», vol. I, No. XI, p. 24—27.

No. 2. — Porunca lui Radul II Praznaglava dintre anii 1424—27, prin care el confirmă Brașovenilor, Râjnovenilor și țării Bârsei privilegiile comerciale de mai nainte și poruncește «țarului Alexandru» să îngrijască ca vameșii dela Rucăr și dela cetatea Dâmboviței să nu calce aceste privilegii. — Textul slav și traducerea română la loc. cit. No. VII, p. 14—15.

No. 3. — Hrisovul lui Dan II din 30 Ianuarie 1431, prin care el reînoește Brașovenilor și țării Bârsei privilegiul comercial al lui Mircea cel Bătrân, oprește confiscările și zălogirile de mărfuri și de oameni și stabilește pentru mărfurile de transit o taxă de 3°/o. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. XVII, p. 33—36.

No. 4. — Scrisoarea lui Alexandru-Aldea din 14 Iunie 1431, prin care el cere autorităților ungurești să dea ajutor lui Ioan, fiul lui Gașpar din Câmpulung, ca să prinză pe Grecul Femiano, care fugise din țară cu mai multe lucruri furate din visteria sa și cu mai multe datorii către Ioan, fiul lui Gașpar. — Textul latinesc la loc. cit. No. CCLI, p. 311.

No. 5. — Scrisoarea lui Alexandru-Aldea din 1432 către comitele palatin al Ungariei și către comitele de Timișoara, prin care le anunță acestora că Turcii vin cu 74,000 împotriva Ardealului și că el sau boerul său Albul va veni împreună cu dînșii, dar îi va trăda în luptă; îi roagă să trimeată cu armată pe pretendentul turc Celebi, rivalul lui Murad, și făgăduește că va face ca jumătate din armata

acestuia să treacă de partea lui Celebi; el arde de dorința de a-și răzbuna pe Turci.— Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. XXX, p. 49—52.

No. 6. — Scrisoarea lui Albul, vornicul lui Alexandru-Aldea, dela 2 Aprilie c. 1431—33, prin care el asigură pe Brașoveni că n'are nici un gând rău asupra lor și că le va păstra credința jurată. — slav și trad. rom. la loc. cit. No. CCVIII, p. 249.

No. 7. — Scrisoarea lui Vlad I Dracul către Brașoveni, din 7 Octomvrie 1434, prin care le comunică că vor afla dela Ianăș Viteazul știrea ce o primise cu o zi mai nainte în Merghindeal dela împăratul Sigismund și-i roagă să nu-i refuze ajutorul lor. — Textul slav și Textul trad. rom. la loc. cit. No. XLIII, p. 65—66.

No. 8. — Scrisoarea lui Gherghe Lascar, cămărașul lui Vlad I Dracul, către pârgarii Brașovului, dela c. 1437, prin care se roagă de ei să silească pe Haneș cenușarul a-i înapoia suma de 10,000 fl. și 9 măji de ceară depuse la dînsul prin sluga sa Haneș pentru cumpărare de pânză, fier, oțel și altele; se mai roagă să-i trimeată legat pe o altă slugă a sa, Martin, căruia îi încredințase 1,000 fl. spre a-i cumpăra aramă, fier, oțel și ovăs și la care mai avea încă 7,500 fl.; de nu vor satisface cererile lui, el va lăsa pe seama voevodului să scoată aceste sume dela dînșii. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. CCXIII, p. 254—257.

No. 9. — Porunca lui Vlad I Dracul dela 3 Iulie c. 1441—42, prin care el acordă Brașovenilor libertate deplină de comerț în țara sa, cu singura restricțiune ca să nu importeze alți ducați, după ce-i vor eșì ducații cei noi, și să nu exporteze argint, aramă sau florini. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. LII, p. 75—76.

No. 10. — Scrisoarea lui Vlad I Dracul către pârgarii Brașovului, din Oct.—Dech. 1445, prin care le cere arme și munițiuni, pentru întărirea cetății Giurgiului, luată nu de mult dela Turci. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. LV, p. 80.

No. 11. — Scrisoarea lui Vlad I Dracul către pârgarii Brașovului, dela c. 1438—46, prin care le cere să-i extradeze pe niște oameni dela cetatea Branului, cari omorîseră pe un supus al său Zanvel și-i luaseră banii, hainele și armele; la caz contrar îi amenință cu răzbunare.—Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. LVI, p. 81—82.

No. 12. — Scrisoarea lui Vladislav II către pârgarii Brașovului, dela c. 1451—52, prin care se plânge că, deși s'a ținut de toate îndatoririle de prietenie luate față de dînșii și deși a rămas credincios coroanei ungurești, guvernatorul Ungariei Ioan Hunyadi umblă să-i ia feudele Făgărașul și Amlașul, pe care e hotărît să le apere chiar cu prețul vieții sale.—Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. LXIII, p. 85—87.

No. 13. — Scrisoarea lui Dan pretendentul dela 1460 către pârgarii Brașovului, prin care îi înștiințează că regele Ungariei i-a dat voie să intre cu ajutorul Ardealului, Bârsei și Săcuimei în Țara Românească, ca să alunge de acolo pe Dracul (Vlad Țepeș); el le cere ajutor în arme și haine. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. LXXX, p. 102—103.

No. 14. — Scrisoarea lui Radul III cel Frumos, dela 19 Fevr. c. 1463—70, către pârgarii Brașovului, prin care le cere să plătească suma de 11,500 florini ce o datorau Țării Românești; altfel nu le mai permite să facă negoț în țara sa.—Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. LXXXII, p. 106—107.

No. 15. — Scrisoarea lui Radul III cel Frumos, din 6 Martie 1470, către pârgarii Brașovului, prin care declară că dă voie Brașovenilor să umble cu negoațe în țara sa și să cumpere orice, afară de vulpi, jderi și râși; cere însă, în schimb, ca să permită și ei neguțătorilor din Țara Românească să umble cu marfă la dînșii sau să treacă în Țara Ungurească, până la Orade. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. LXXXIII, p. 107—109.

No. 16. — Scrisoarea lui Basaraba II cel Bătrân către pârgarii Brașovului, din Iunie—Dech. 1474, prin care se plânge că-i opresc solii, ceea ce e contra obiceiului; el cere să-i răspunză la solia sa ori prin omul său, ori printr'un om al lor, căruia îi garantează liberă trecere.— Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. XC, p. 116—117.

No. 17. — Scrisoarea lui Basaraba III cel Tânăr din Sept. 1474 către pârgarii Brașovului, prin care îi roagă să nu pue pedeci voinicilor ce vor să vie la dînsul, spre a-i sluji lui și regelui. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. CV, p. 131—132.

No. 18. — Hrisovul lui Vlad II Țepeș din 7 Oct. 1476, prin care el confirmă Brașovenilor și țării Bârsei privilegiile comerciale obți-

nute dela moșul său Mircea și dela tatăl său Vlad: desființează «scala» de mărfuri, îngădue comerțul de ceară și restabilește taxele vamale așa cum erau înainte de dînsul și în prima lui domnie. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. LXXIV, p. 95—97.

No. 19. — Scrisoarea lui Basaraba III cel Tânăr din 13 Martie 1477 către prietenul său Cârstea Roșul și către pârgarii Brașovului, prin care le spune că nădăjduește să-și dobândească în curând țara sa și că le va fi prieten; îi roagă deci să ajute pe sluga sa Cârstea în misiunea încredințată lui. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. CVI, p. 133—134.

No. 20. — Scrisoarea lui Basaraba III cel Tânăr, din Noemvr.— Dech. 1477 sau dela începutul lui 1478, către pârgarii Brașovului, prin care le anunță că a ocupat tronul Țării Românești și le va rămâne prieten, cum le-a fost și în timpul cât a petrecut la dînșii sau la Turci; el le cere să trimeată un sol, cu care să închee o învoeală pentru libertatea comerțului. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. CVII, p. 134—135.

No. 21. — Scrisoarea lui Basaraba III cel Tânăr din 1478 către pârgarii Hanăș Crețul și Paul, prin care îi roagă să alunge din Brașov pe vrăjmașii săi și să-i raporteze de cine sânt sprijiniți aceștia în contra lui; le anunță că Turcii au cucerit cetățile Croia, Drevos, Leș și Jabiiac, iar acum asediază cetatea Scutari. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. CXIII, p. 140—142.

No. 22. — Scrisoarea lui Stan Cortofleșt și a lui Cârjă, trimeșii lui Basaraba III cel Tânăr la Ștefan Báthory în 1478, prin care ei dau de știre domnului lor că Báthory, cu consimțământul solilor regali N. Bánfy și P. Kinizsy, i-a acordat pacea. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. CCXXII, p. 269—270.

No. 23. — Scrisoarea lui Basaraba III cel Tânăr din Sept.—Oct. 1479 către pârgarii Brașovului, prin care îi asigură că în timpul campaniei turcești din Transilvania el a căutat, prin rugăciuni și prin șiretlicuri, să abată pe Ali-beg dela Brașov și să-l îndrepte împotriva Sibiului; el va continua să le fie prieten și să-i apere de Turci, dacă vor alunga pe vrăjmașii săi dela dînșii, altfel va veni în persoană să-i prade; solii și negutătorii pot circula slobozi. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. CXX, p. 147—149.

No. 24. — Scrisoarea lui Basaraba III cel Tânăr din Dech. 1479 către pârgarii Brașovului, prin care le spune că nu le poate fi prieten cât timp ei ocrotesc pe Laiotă (Basaraba cel Bătrân) și pe boerii acestuia, vrăjmași ai săi și ai creștinătății, cari, dela aducerea lui Vlad Țepeș în țară și până la expediția lui Ali-beg în Ardeal, au fost necurmat devotați Turcilor și călăuzi ai lor în Țara Românească, în Moldova, în Ardeal și în Ungaria; el cere ca ei să-i întoarcă averea furată de Laiotă, iar Báthory să dea drumul solilor români și să trimeată un om al său în solie; tot așa să trimeată și dînșii un om de încredere. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. CXXI, p. 149—151.

No. 25. — Proclamația lui Basaraba III cel Tânăr, dela Dech. 1479 sau dela începutul lui 1480, către locuitorii din țara Bârsei, prin care le spune că suferințele ce le-au îndurat ei până acum au fost pricinuite de Laiotă și de Udriște, că el și-a jertfit averea pentru a le asigura pacea din partea Turcilor și că-i va apăra și mai departe de Turci, dacă vor stărui ca Brașovenii să-i întoarcă averea ce se află la dînșii. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. CXXIII, p. 152—154.

No. 26. — Scrisoarea lui Basaraba III cel Tânăr, din întâia jumătate a anului 1480, către pârgarii Brașovului, prin care li se plânge că Ștefan Báthory nu-i trimete îndărăt solii, nu-i dă visteria și nu pune în libertate pe rudele sale (soția, bunica și o soră), pentru care îi cere 2,000 fl.; el le anunță că pe niște prinși ai lor, pe care îi liberase la stăruințele lui Báthory, i-a legat din nou în fiare; dacă vor pune în libertate pe soția sa, va libera și el pe fata lui Laiotă și pe o altă rudă a acestuia. — Textul slav și trad. rom. la loc. cit. No. CXXVII, p. 157—159.

VORBEMERKUNG.

Die Urkunden, deren Abbildungen in diesem Album herausgegeben werden, befinden sich alle im Kronstädter Stadtarchive. Der slavische Text und die rumänische Uebersetzung sammt den zum Verständnisse ihres historischen Inhaltes nötigen Anmerkungen sind im ersten Bande meines Buches «Documente privitoare la relațiile Țării Românești cu Brașovul și cu Țara Ungurească în sec. XV și XVI» («Urkunden betreffend die Beziehungen der Walachei zu Kronstadt und zu Ungarn im XV. und XVI. Jahrhundert»), București 1905, zu suchen.

Meine Absicht war, dieses Album nach dem Abschlusse des zweiten Bandes als Anhang für beide Bände zugleich erscheinen zu lassen. Die bewährte Zuvorkommenheit der Verlagsbuchhandlung Socecu hat es mir ermöglicht, die Herausgabe des ersten Teiles zu beschleunigen, und ich habe mich zu dieser abschnittweisen Veröffentlichung entschlossen, teils wegen der historischen, palaeographischen und diplomatischen Bedeutung der darin enthaltenen Abbildungen, teils wegen des immer mehr fühlbaren Bedürfnisses solcher Lehrmittel bei den Universitätsvorlesungen über rumänische Palaeographie und Diplomatik.

Neben den von D. A. Sturdza und L. Miletić veröffentlichten Faksimiles Kronstädter Urkunden werden diese sechsundzwanzig Stücke das Verständnis der diplomatischen Einleitung des besagten Buches einigermassen fördern.

Ausserdem haben die Kronstädter Urkunden schon längst die Aufmerksamkeit einiger fremden Gelehrten auf sich gezogen, denen dieser neue Beitrag zu ihrer näheren Erörterung hoffentlich willkommen sein wird. Dieser Umstand hat mich veranlasst, die beigegebenen Regesten auch in deutscher Sprache drucken zu lassen.

Die Abbildungen sind alle in natürlicher Grösse, ausgenommen die Nummern 1, 3, 5, 11, 18, 22, die mehr oder weniger verkleinert sind.

J. BOGDAN.

INHALT

No. I. — Urkunde Dans II. vom 10. Nov. 1424, durch welche er aus Anerkennung für den König von Ungarn, der ihm das Recht zugestanden hatte, in seinem Lande Münzen zu prägen, den Kronstädtern einen neuen Zolltarif gewährt, der günstiger ist als die früheren Verträge, und gleichzeitig die Beschlagnahme von Waren und die Verhaftung von Personen untersagt. — Lateinischer Text in den «Relaţiile Ţării Româneşti cu Braşovul şi cu Ţara Ungurească în sec. XV şi XVI», Band I, No. XI, S. 24—27.

No. 2. — Mandat Raduls II., genannt Praznaglava, aus den J. 1424—27, kraft welchem er den Kronstädtern, Rosenauern und dem Burzenlande die früheren Handelsprivilegien bestätigt und dem «Tzar Alexander» befiehlt, darauf zu achten, dass die Zolleinnehmer von Rucăr und von der Burg Dâmboviţa diese Privilegien nicht verletzen. — Slavischer Text mit rumänischer Uebersetzung a. a. O. No. VII, S. 14—15.

No. 3. — Urkunde Dans II. vom 30. Januar 1431, kraft welcher er den Kronstädtern und Burzenländern das Handelsprivilegium Mirceas des Alten erneuert, die Beschlagnahme und Pfändung der Waren und die Verhaftung von Personen abstellt und für die Transitwaren eine Taxe von 3% festsetzt. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. XVII, S. 33—36.

No. 4. — Brief Alexander-Aldeas vom 14. Juni 1431, worin er die ungarischen Behörden ersucht, Johann, dem Sohne des Gaspar aus der Langen Au, behülflich zu sein, den Griechen Femiano zu fangen, der mit gestohlenen Gegenständen aus seinem Schatze und Schulden an Johann, Sohn des Gaspar, hinterlassend aus dem Lande geflohen sei. — Lat. Text a. a. O. No. CCLI, S. 311.

No. 5. — Brief Alexander-Aldeas vom J. 1432 an den Palatin von Ungarn und an den Grafen von Temesvár, worin er diesen

mitteilt, dass die Türken mit 74,000 Mann gegen Siebenbürgen anrücken und dass er oder sein Bojar Albul mit ihnen zusammen kommen, sie aber im Kampfe verraten werden; er bittet sie, den türkischen Prätendenten Tschelebi, den Rivalen des Murad, mit einem Heere zu senden, und verspricht, es dahin zu bringen, dass die halbe Armee desselben zu Tschelebi übergehe; er brenne vor Begierde, sich an den Türken zu rächen. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. XXX, S. 49—52.

No. 6. — Brief Albuls, Wornik des Alexander-Aldea, vom 2. April ca. 1431—33, worin er die Kronstädter versichert, dass er keine feindseligen Gedanken gegen sie hege und dass er ihnen die geschworene Treue bewahren werde. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. CCVIII, S. 249.

No. 7. — Brief Wlads I. Dracul vom 7. Okt. 1434 an die Kronstädter, worin er diesen mitteilt, dass sie von Vitéz János die Nachricht, die er einen Tag früher in Merghindeal vom Kaiser Sigismund erhalten hatte, erfahren werden, und sie bittet, ihm ihre Hilfe nicht zu versagen. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. XLIII, S. 65—66.

No. 8. — Brief Gherghe Lascars, Kämmerling Wlads I. Dracul, von ca. 1437, an die geschworenen Bürger von Kronstadt, worin er diese bittet, den Aschenbrenner Hanesch zu veranlassen, ihm die Summe von 10,000 Gulden und jene neun Zentner Wachs, die sein Knecht, gleichfalls Hanesch genannt, bei ihm zum Ankaufe von Leinwand, Eisen, Stahl u. a. hinterlegt hatte, zurückzuerstatten; er bittet sie auch, einen anderen Knecht, Martin, dem er 1,000 Gulden anvertraute, damit dieser ihm Kupfer, Eisen, Stahl und Hafer kaufe, und bei dem er noch 7,500 Gulden hatte, gebunden zurückzuschicken; wenn sie diesem Ansuchen nicht nachkommen wollten, werde er es dem Woiwoden selbst überlassen, diese Summen einzutreiben. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. CCXIII, S. 254—257.

No. 9. — Privilegium Wlads I. Dracul vom 3. Juli ca. 1441—42, kraft welchem er den Kronstädtern volle Handelsfreiheit in seinem Lande gewährt, mit der einzigen Einschränkung, keine anderen Dukaten zu importieren, sobald seine Dukaten erschienen sein werden, und kein Silber, Kupfer, noch Gulden zu exportieren. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. LII, S. 75—76.

No. 10. — Brief Wlads I. Dracul vom Okt.—Dez. 1445 an die geschworenen Bürger von Kronstadt, worin er von ihnen Waffen und Munition verlangt, zur Verstärkung der vor Kurzem von den Türken genommenen Festung Giurgiu. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. LV, S. 80.

No. 11. — Brief Wlads I. Dracul von ca. 1438—46 an die geschworenen Bürger von Kronstadt, worin er verlangt, ihm einige Leute aus der Feste Törzburg auszuliefern, die seinen Untertanen Zanvel ermordet und ihm das Geld, die Kleider und die Waffen geraubt haben; im Gegenfalle droht er, sich zu rächen. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. LVI, S. 81—82.

No. 12. — Brief Wladislaws II. von ca. 1451—52 an die geschworenen Bürger von Kronstadt, worin er klagt, dass, obwohl er allen freundschaftlichen Verpflichtungen ihnen gegenüber Genüge getan habe und obwohl er der Krone Ungarns treu geblieben sei, der Reichsverweser von Ungarn, Johann Hunyadi, ihm die Lehen Fogarasch und Amlasch, die er selbst um den Preis seines Lebens zu verteidigen entschlossen sei, wegnehmen wolle. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. LXIII, S. 85—87.

No. 13. — Brief Dans, des Prätendenten, vom J. 1460 an die geschworenen Bürger von Kronstadt, worin er sie verständigt, dass ihm der König von Ungarn gestattet habe, mit Hilfe Siebenbürgens (Ardeal, Erdély), des Burzenlandes und der Szekler in die Walachei einzurücken, um den Dracul (Wlad Tzepesch) von dort zu vertreiben; er ersucht sie auch um Unterstützung mit Waffen und Kleidern. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. LXXX, S. 102—103.

No. 14. — Brief Raduls III. des Schönen vom 19. Februar ca. 1463—70 an die geschworenen Bürger von Kronstadt, worin er sie ersucht, die Summe von 11,500 Gulden, die sie der Walachei schuldeten, zu zahlen, da er ihnen sonst nicht mehr gestatten werde, in seinem Lande Handel zu treiben. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. LXXXII, S. 106—107.

No. 15. — Brief Raduls III. des Schönen vom 6. März 1470 an die geschworenen Bürger von Kronstadt, worin er erklärt, dass er den Kronstädtern gestattet, in seinem Lande Handel zu treiben und alles zu kaufen, ausgenommen Füchse, Marder und Luchse; er verlangt aber seinerseits, dass auch sie den Kaufleuten aus der

Walachei gestatten, Handel bei ihnen zu treiben oder nach Ungarn zu reisen, bis Grosswardein. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. LXXXIII, S. 107—109.

No. 16. — Brief Basarabas II. des Alten vom Juni—Dez. 1474 an die geschworenen Bürger von Kronstadt, worin er sich beklagt, dass sie gegen jeden Brauch seine Gesandten aufhalten; er ersucht sie, auf seine Gesandtschaft zu antworten, entweder durch seinen Vertrauensmann oder durch einen Vertrauensmann ihrerseits, dem er ein freies Geleite gewährleistet. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. XC, S. 116—117.

No. 17. — Brief Basarabas III. des Jüngeren vom Sept. 1474 an die geschworenen Bürger von Kronstadt, worin er sie bittet, die Krieger, die zu ihm kommen wollen, um ihm und dem König zu dienen, nicht daran zu verhindern. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. CV, S. 131—132.

No. 18. — Urkunde Wlads II. Tzepesch vom 7. Okt. 1476, kraft welcher er den Kronstädtern und dem Burzenlande die von seinem Grossvater Mircea und seinem Vater Wlad gewährten Handelsprivilegien bestätigt: er hebt die Marktzölle auf, gestattet den Handel mit Wachs und stellt die Zolltaxen wieder her, wie sie vor ihm und während seiner ersten Regierung bestanden haben. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. LXXIV, S. 95—97.

No. 19. — Brief Basarabas III. des Jüngeren vom 13. März 1477 an seinen Freund Cârstea den Roten und an die geschworenen Bürger von Kronstadt, worin er diesen seine Hoffnung, bald sein Land zu erringen, mitteilt und sie seiner Freundschaft versichert; er bittet sie darum, seinem Abgesandten Cârstea bei der ihm anvertrauten Mission behülflich zu sein. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. CVI, S. 133—134.

No. 20. — Brief Basarabas III. des Jüngeren vom Nov.—Dez. 1477 oder vom Anfange 1478 an die geschworenen Bürger von Kronstadt, worin er diese benachrichtigt, dass er den Thron der Walachei bestiegen habe und dass er ihr Freund bleiben werde, wie er dies auch während seines Aufenthaltes bei ihnen und bei den Türken gewesen sei; er ersucht sie, einen Gesandten zu ihm zu senden, mit dem er einen Vertrag über den freien Handel abschliessen wolle. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. CVII, S. 134—135.

No. 21. — Brief Basarabas III. des Jüngeren von 1478 an die geschworenen Bürger Johannes Kraus und Paul, worin er sie bittet, seine Gegner aus Kronstadt zu vertreiben und ihm zu berichten, von wem diese gegen ihn unterstützt werden; er meldet ihnen zugleich, dass die Türken die Städte Kroja, Drevos, Leš und žabijak erobert haben und nun die Stadt Skutari belagern. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. CXIII, S. 140—142.

No. 22. — Brief Stans Cortofleșt und Cârjăs, Abgesandte Basarabas III. des Jüngeren an Stephan Báthory, vom J. 1478, worin sie ihrem Herrn kundgeben, dass Báthory, im Einverständnisse mit den königlichen Gesandten N. Bánfy und P. Kinizsy, ihm den Frieden gewährt habe. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. CCXXII, S. 269—270.

No. 23. — Brief Basarabas III. des Jüngeren vom Sept.—Okt. 1479 an die geschworenen Bürger von Kronstadt, worin er sie versichert, dass er in der Zeit des türkischen Zuges nach Siebenbürgen durch Bitten und List versucht habe, den Ali-beg von Kronstadt ab- und nach Hermannstadt hinzulenken; er werde fortfahren, ihr Freund zu sein und sie gegen die Türken in Schutz zu nehmen, wenn sie seine Feinde aus ihrer Mitte vertreiben, sonst werde er persönlich kommen, sie zu plündern; die Gesandten und Kaufleute sollen frei verkehren. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. CXX, S. 147—149.

No. 24. — Brief Basarabas III. des Jüngeren vom Dez. 1479 an die geschworenen Bürger von Kronstadt, worin er ihnen mitteilt, dass er nicht ihr Freund sein könne, so lange sie den Laiotă (Basaraba den Alten) und dessen Bojaren bei sich beschützen, die seine und der Christenheit Feinde sind und die seit der Berufung Wlads Tzepesch in das Land und bis zum Zuge Ali-begs nach Siebenbürgen ununterbrochen den Türken ergeben und ihre Führer durch die Walachei, Moldau, Siebenbürgen und Ungarn waren; er ersucht sie, ihm das von Laiotă gestohlene Vermögen zurückzuerstatten; Báthory solle seine Gesandten freilassen und einen Vertrauensmann als Gesandten schicken; sie sollten gleichfalls einen Vertrauensmann senden. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. CXXI, S. 149—151.

No. 25. — Proklamation Basarabas III. des Jüngeren vom Dez. 1479 oder vom Anfange 1480 an die Bewohner des Burzenlandes, in

welcher er sagt, dass die Leiden, welche sie bis jetzt zu erdulden hatten, von Laiotă und Udriște verschuldet worden seien, dass er sein Vermögen geopfert habe, um ihnen seitens der Türken den Frieden zu sichern, und dass er sie auch fernerhin vor den Türken schützen werde, wenn sie darauf dringen, dass ihm die Kronstädter sein bei ihnen befindliches Vermögen zurückgeben. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. CXXIII, S. 152—154.

No. 26. — Brief Basarabas III. des Jüngeren aus der ersten Hälfte des J. 1480 an die geschworenen Bürger von Kronstadt, worin er sich beklagt, dass ihm Stephan Báthory die Gesandten nicht zurückschicke, ihm den Schatz nicht zurückstelle und seine Verwandten (die Frau, die Grossmutter und die Schwester), für die er ihm 2,000 Gulden verlange, nicht in Freiheit setze; er benachrichtigt sie, dass er einige Gefangene, die er auf Drängen Báthorys in Freiheit gesetzt hatte, wieder in Eisen habe schlagen lassen; wenn sie aber seine Gattin in Freiheit setzen, werde auch er die Tochter Laiotăs und eine andere Verwandte desselben freilassen. — Slav. Text mit rum. Uebersetzung a. a. O. No. CXXVII, S. 157—159.

HRISOVUL LUI DAN II DIN 10 NOV. 1424.

URKUNDE DANS II. VOM 10. NOV. 1424.

Atelierele SOCECU, Bucureşti.

2

PORUNCA LUI RADUL II PRAZNAGLAVA DIN 1424—27.

MANDAT RADULS II., GENANNT PRAZNAGLAVA, AUS DEN J. 1424—27.

Atelierele SOCECU, Bucureşti.

HRISOVUL LUI DAN II DIN 30 IANUARIE 1431

URKUNDE DANS II. VOM 30. JANUAR 1431.

Atelierele SOCECU, București.

SCRISOAREA LUI ALEXANDRU-ALDEA DIN 14 IUNIE 1431.

BRIEF ALEXANDER-ALDEAS VOM 14. JUNI 1431.

Atelierele SOCECU, Bucureşti.

SCRISOAREA LUI ALEXANDRU-ALDEA DIN 1432.

BRIEF ALEXANDER-ALDEAS VOM J. 1432.

Atelierele SOCECU, Bucureşti.

SCRISOAREA LUI ALBUL, VORNICUL LUI ALEXANDRU-ALDEA, DIN 2 APRILIE C. 1431—33.

BRIEF ALBULS, WORNIK DES ALEXANDER-ALDEA. VOM 2. APRIL CA. 1431—33.

Atelierele SOCECU, Bucureşti.

SCRISOAREA LUI VLAD I DRACUL DIN 7. OCT. 1434.

BRIEF WLADS I. DRACUL VOM 7. OKT. 1434.

Atelierele SOCECU. Bucureşti.

SCRISOAREA LUI GHERGHE LASCAR, CAMĂRAȘUL LUI VLAD I DRACUL, DELA C. 1437.

BRIEF GHERGHE LASCARS, KAMMERLING WLADS I. DRACUL, VON CA. 1437.

Atelierele SOCECU, București.

PORUNCA LUI VLAD I DRACUL DELA 3 IULIE C. 1441—42.

PRIVILEGIUM WLADS I. DRACUL VOM 3. JULI CA. 1441—42.

Atelierele SOCECU, Bucureşti.

SCRISOAREA LUI VLAD I DRACUL DIN OCT.—DEC. 1445.

BRIEF WLADS I. DRACUL VOM OKT.—DEZ. 1445.

Atelierele SOCECU, Bucureşti.

SCRISOAREA LUI VLAD I DRACUL DELA C. 1438–46.

BRIEF WLADS I. DRACUL VON CA. 1438–46.

Atelierele SOCECU, București.

SCRISOAREA LUI VLADISLAV II DELA C. 1451—52.

BRIEF WLADISLAWS II. VON CA. 1451—52.

Atelierele SOCECU, București.

SCRISOAREA LUI DAN PRETENDENTUL DIN 1460. — BRIEF DANS, DES PRÄTENDENTEN, VOM J. 1460.

Atelierele SOCECU, București.

292.

SCRISOAREA LUI RADUL III CEL FRUMOS
DIN 19 FEVR. C. 1463—70.

BRIEF RADULS III. DES SCHÖNEN
VOM 19. FEBR. CA. 1463—70.

Atelierele SOCECU, București.

SCRISOAREA LUI RADUL III CEL FRUMOS
DELA 6 MARTIE 1470.

BRIEF RADULS III. DES SCHÖNEN
VOM 6. MÄRZ 1470.

Atelierele SOCECU, București.

DER STADT KRONSTADT

70.

SCRISOAREA LUI BASARABA II CEL BĂTRÂN
DIN IUNIE—DEC. 1474.

BRIEF BASARABAS II. DES ALTEN
VOM JUNI—DEZ. 1474.

Atelierele SOCECU, Bucureşti.

SCRISOAREA LUI BASARABA III CEL TÂNĂR
DIN SEPT. 1474.

BRIEF BASARABAS III. DES JÜNGEREN
VOM SEPT. 1474.

Atelierele SOCECU, Bucureşti.

HRISOVUL LUI VLAD II ȚEPEȘ DIN 7 OCT. 1476.

URKUNDE WLADS II. ȚEPESCH VOM 7. OKT. 1476.

Atelierele SOCECU, București.

SCRISOAREA LUI BASARABA III CEL TÂNĂR
DIN 13 MARTIE 1477.

BRIEF BASARABAS III. DES JÜNGEREN
VOM 13. MÄRZ 1477.

Atelierele SOCECU, București.

SCRISOAREA LUI BASARABA III CEL TÂNĂR
DIN NOV.—DEC. 1477 SAU DELA ÎNCEPUTUL LUI 1478.

BRIEF BASARABAS III. DES JÜNGEREN
VOM NOV.—DEZ. 1477 ODER VOM ANFANGE 1478.

Atelierele SOCECU, București.

SCRISOAREA LUI BASARABA III CEL TÂNĂR DIN 1478.

BRIEF BASARABAS III. DES JÜNGEREN VOM J. 1478.

Atelierele SOCECU, București.

522.

SCRISOAREA LUI STAN CORTOFLEȘT ȘI CÂRJĂ, TRIMEȘII LUI BASARABA III CEL TÂNĂR, DIN 1478.

BRIEF STANS CORTOFLEȘT UND CÂRJAS, ABGESANDTE BASARABAS III. DES JÜNGEREN, VOM J. 1478.

Atelierele SOCECU, București.

SCRISOAREA LUI BASARABA III CEL TÂNĂR
DIN SEPT.—OCT. 1479.

BRIEF BASARABAS III. DES JÜNGEREN
VOM SEPT.—OKT. 1479.

Atelierele SOCECU, Bucureşti.

102

SCRISOAREA LUI BASARABA III CEL TÂNĂR DIN DEC. 1479. BRIEF BASARABAS III. DES JÜNGEREN VOM DEZ. 1479.

Atelierele SOCECU, București.

PROCLAMAŢIA LUI BASARABA III CEL TÂNĂR DIN DEC. 1479 SAU DELA ÎNCEPUTUL LUI 1480.

PROKLAMATION BASARABAS III. DES JÜNGEREN VOM DEZ. 1479 ODER VOM ANFANGE 1480.

Atelierele SOCECU, Bucureşti.

SCRISOAREA LUI BASARABA III CEL TÂNĂR DIN ÎNTÂIA JUMĂTATE A AN. 1480.

BRIEF BASARABAS III. DES JÜNGEREN AUS DER ERSTEN HÄLFTE DES J. 1480.

Atelierele SOCECU, Bucureşti.

